

SLOVENSKE NOVINE.

Odgovorni Vrednik: Profesor Valentin Konček.

Slovenske novine pridejo vsaki četrtek na svetlo: cena za četrletsko leta 1 gold.; po pošti 1 gol. 10 kr. sr.
Za plačilo se tudi oznanila razglasijo.

Točaj II.

V Cell 15. Sverana 1849.

Lišt 7.

Nebodem soldat.

Dragi moj sinik, pridi domo,
Oče moj pičejo meni tako;
Pravjo, odraden si ti korenjak,
Pridi domu ino bodeš vojak.

Megal boš lozati, ljubi moj sin;
Černa oblica gotovi pagin,
Bela oblica od vojske te reš,
Tebe kaj čaka moj, sinček zdaj veš.

Časa jez nimam zdaj priti domo,
Ljubi moj oče, povem vam tako,
Sola je težka, učiti se dost,
Pros'te gospasno, če bodem jez prost.

Oče za mene vadijate le vi,
Naj se vaš sinik v Loblani uči.
Itraber pa mlad sim še fant in rejak,
Ne bodem, ne-bodem, moj oče, vojak.

Vadignite bela obličica vi,
Vašiga sina ta ne pegulji;
Vadignite černa obličica vi,
Ako je vadignete — pojdete vi.

(Pravi Slovenc.)

Na mesto nemških moramo sloven- ske šole meti.

Dolzaj so naše šole v štajerski sloven-
ski skorom čisto nemške bile, samo kate-
kismusu so se otroci po slovenski učili, pa
se tega neki ogledniki šol niso radi ter-
peli. Nemške pismena je šolar pred poznati
morao, ko slovenske. Nemške za njega ne-
razumne knige brati ali čitati je pred znal,
ko slovenske za njega razumne. Na slo-
vensko pisanje je malo golo mislilo, še je
malo kateri učitelj slovenski pisati znal!

Nemška slovnica (Sprachlehre) je učben-
cam to bila, kar je souce za slepe: Pred
ko so slovensko slovnico razumili, morali
so se nemške učiti. Otroci so se mučili (mar-
trali) z neuslišni besedami, bez da so nji-
hovo pomenu razumili. To je bilo pravo
terpinčenje šolarjev, in nigdo se nije smililo

čres nje. Proti terpinčenju živine meli smo
društvo, pa proti terpinčenju šolarjev nismo
ga meti!

Šest let so otroci v učivnico hodili, na-
zadajo drugo ničesar niso znali, ko svojo
ino podpisati, pa molitvene bukvice brati
ali čitati. Nemške slovnice niso razumili,
slovenske se niso učili, tak da na koncu
šestletne šole niso ni nemški ni slovenski
znali.

De res slovenski neznajo, se iz tega
vidi, ko slovenskih knjig nerazumijo. Kolko
je takih slovencev, ki so v šole hodili, pa
zdaj namer slovenskih novin nerazumijo.
Jaz njih sam nebi razumio, če se nebi bio
iz ljubavi do slovensine zram šole sloven-
ski naučio.

Ja doma moramo se slovenske slovnice
učiti, če čemo slovenski znati! Zakaj pa
smo šole?

V šolah bi se vender tolko morali na-
učiti, de bi slovenske knige in novine ra-
zumili. Co pa to čemo meti, morajo naše
šole slovenske, in ne, ko do zdaj, nemške
biti. Šaj je naš slovenski jezik tolko vred-
den, de bi ga za šolniga xpoznavali!

To vrednosti nemore nijeden pameten
slovene tajiti. Vender sem slišno večkrat
kmeti govoriti: „Naši otroci naučijo se do-
ma slovenski, in mi nje v šole pošiljamo,
de se nemški naučijo. Torej necemo slo-
venskih šol meti.“

Ti kmeti bi prav meli, če bi nemški
jezik iz slovenskih šol izključen bio, in če
bi se otroci doma za res tolko slovenski
naučili, kar je za sedajni čas potrebno. Ali
kteri otrok se doma tolko slovenski nauči?
Kmeti bi radi, de bi njihovi otroci nemški
znali. V sedajnih šolah ta nije mogoče, pa
budo mogoče, če bodo šole slovenske. Koa
leta bodo otroci slovenski brati ali čitali in
so slovenske slovnice učiti. Ko bodo dobro
slovenski znali, morajo nemško slovnico v
roke dobiti, v kateri so slovenske pravila
(Grammaticalregeln) po slovenski izjasnjeva-
na. S pomočjo slovenskiga jezika bodo se
otroci nemški naučili, in bodo v enim letu

Za 14 let nap. namest	14 fl.	10 fl.	31 kr.
" 15 " " "	15 " 11 "	7 "	"
" 16 " " "	16 " 11 "	39 "	"
" 17 " " "	17 " 12 "	10 "	"
" 18 " " "	18 " 12 "	40 "	"
" 19 " " "	19 " 13 "	8 "	"
" 20 " " "	20 " 13 "	35 "	"
" 21 " " "	21 " 14 "	2 "	"
" 22 " " "	22 " 14 "	27 "	"
" 23 " " "	23 " 14 "	51 "	"
" 24 " " "	24 " 15 "	15 "	"
" 25 " " "	25 " 15 "	37 "	"
" 26 " " "	26 " 15 "	59 "	"
" 27 " " "	27 " 16 "	20 "	"
" 28 " " "	28 " 16 "	40 "	"
" 29 " " "	29 " 16 "	59 "	"
" 30 " " "	30 " 17 "	18 "	"
" 31 " " "	31 " 17 "	35 "	"
" 32 " " "	32 " 17 "	52 "	"
" 33 " " "	33 " 18 "	9 "	"
" 34 " " "	34 " 18 "	25 "	"
" 35 " " "	35 " 18 "	48 "	"
" 36 " " "	36 " 18 "	55 "	"
" 37 " " "	37 " 19 "	9 "	"
" 38 " " "	38 " 19 "	22 "	"
" 39 " " "	39 " 19 "	35 "	"
" 40 " " "	40 " 19 "	48 "	"
" 41 " " "	41 " 20 "	— "	"
" 42 " " "	42 " 20 "	11 "	"

Namest letnega plačila 1 gold. skoz 42 let
je zadosti skoz

5 let plačilo letnih	4 gold.	32 kr.
10 " " "	2 " 29 "	"
15 " " "	1 " 49 "	"
20 " " "	1 " 29 "	"
25 " " "	1 " 18 "	"
30 " " "	1 " 10 "	"

Potentakim hi se tisti, ki hi moral skoz 42 let 1 gold. dajati, naenkrat za vsekrat rešil, če bi v prvemu letu 20 goldinarjev ino 11 krajcarjev plačal.

§. 22.

„Dolžnost na plačilo letne urbarske stibre, dokler po primeri te postave ne bo hrujala, se na dolžen grunt v verste posestva za realno težo zapisč.“

§. 23.

„Dolžen ima pravico tirjati, da se mu zasojna v gruntih bukvalh to odpiše, kar je na urbarsko stibro plačal, če le njegovo plačilo nar menj toliko vkup znesč, koljkor mora v cucnu letu plačati.“

§. 24.

„Ker se bo po takej postavljenih načelih rešovanje imenovanih davsnj popolnoma storilo skoz pomočke Stajerske dežele, in ted znabiti skoz donoske, ktere bo deržavna dežela od vsih pripomočljivih davsnj k rešovanju druge dežele rešena ostane.“

Vidi se iz te spoznave, da je gospode poslance na Stajerskim zboru pravico ino pravednost vodila; vidi se, da bodo grajsa-

ki, ako bodo te spoznave veljale, nar menj tretjinsko svojih dosedajšnjih dohodkov šgubili, ino da kmet se bude veliko več, ko polovico tega, plačoval, kar je dosedaj odrajtoval, ker mu bo stanovsko premoženje v pomoč prišlo. Hvala tistim gospodam poslancem ki so se tako dobro za kmete postegovali; pa tud tistim grajskim gospodam poslancem hvalo vemo, ki so se pravednosti skoz ino skoz vneti radovoljni v sklepe podali, po katerih se je kmečki stan tako polajšal, da ni stana v celi deržavi, ki hi gruntcuu posestoiku enak bil, če bo le hotel po pameti ravnati.

Ker sim Vam, dragi kmeti, to povedal, Vam moram tud tiste grajske imenovati, kteri so se v pretresovanju urbarskih zadev prav posebno prijatli kmetov skazali, ino našo hvalo zaslužili: Ti gospodi so:

Njih Ekscelencija Ignac graf Attens deželski poglavar, Ferdinand baron Dienersberg, Franc graf Wurmbbrand, Franc vitez od Kalcberg, Janex vitez od Resinger, Jožef graf Kottulinski.

Gospod graf Karel Gleispach je bil seer kmalo na deržavni zbor poklican, pa v svojemu kratkemu djanju za zbora je mnogokrat skazal, da mu blagor kmečkoga stana posebno pri srcu leži. Slava temu gospodu, ki je pričó zbora zgovoril, da je pripravlen polovico svojih dosedajšnjih dohodkov v pololanje kmečkoga stana odпустiti. V.K.

Nova ministerska ukaza.

I. Minister pravice je ukazal, do se imajo postavne bukve berž začeti, vslovanske jezike prestavljati. Za rasiški jezik (rathenische Sprache) je bila v ta namen berž komisija odločena, ki ima to delo prezeti, in ob enim je minister ukazal, do se ima to tudi kmalo v moltauskim (moltdanische) ilirskim in našim slovenskim jeziku zgoditi. Zraven tega ukaže minister pravice uradnikam, ki pri cesarskih sodnijskih gospodkah služijo, do nej se hitro hitro naučijo slovenskiga jezika tiste dežele, v kteri si kruh služijo, ker ho kmalo treba, v kancelijah vse v istim jeziku pisati (ausschliessender Gebrauch der Landessprache). Kteriga ljudstvo govori — seer si morajo kje drugod svoj kruh iskati. (Novice.)

V II. listu Slovenije je lepi sostavek J. Dragoni - Krenovskega. Na koncu tega sostavka se bere: „Austrijska politika je bila dozdej vsigdar izločna nemška in je estala nemška. Zamoremo mi Slavjani si mar kaj drugiga misliti, ako ministerstvo se le od nemške zveze govori in dedinske dežele za nje kose derži? Mi ne prašamo po ti časti in ako bi se nam zdelo zvonajnih zavaznikov iskati, bi nam ne bilo treba se na Nemško obračati. Ne v frankfurtskim zboru, ne v austrijskim ministerstvu ga ni praviga, iskreniga Slavjana, in vendar ima tam naša osoda odločna biti! In to ob času, ko si narodi sami postave dajajo! — Kakšag

veliko srečo de so nam Nemci namenili, je g. Jordan (poslanec iz Berlin) odkrito povedal, ker je pokazaje na Prusio, ki cela na slavjanski zemlji stoji, rekel, tudi Avstrija mora nemška postati in zato centralizirana biti.

Slišite, Slavjani, in bodite hladni, ako je moč! Iz kervi, katero so sinovi vaši za rešenje Avstrije prelili, ima ne vaša svoboda in narodna samostojnost, temuč vaša sužnost izrasti, zakaj Avstrija, kjer ste po bratovski v družbi z drugimi narodi živeti mislili, ima z vami vred nemška biti, vi boste hlapci naroda, kateri vas divjake imenuje, in ki si poklic pripisuje, vas z podverženjem pod svoje postave omikati in razsvetliti. Tjo nas pelje nemška politika.

Tode ne obupajmo, za nas govori sveta pravica, mi pa imamo tudi moč, ji veljavo zadobiti, ako Bog da in sreča junška. Zatorej Slavjani hodite si v resnici in v djanju eden drugemu bratje!

Krajsko.

Sliši se iz Loške okolice, de je tamosnji g. komisar Vereer po kmetih vlasti v Sevcih podpise pobirati pustil in nekako prosje, de bi se nemški jezik iz kancelii ne vrepahni, in de je bilo že več nevednih kmetov osleparjenih, ki bi se ne bili kaj od podpisanja vnikvali, ko bi jim nekateri iskreni rodoljubi še k sreči popred oči odperli ne bili, kakor so kaj tako neumiga storili. Se ve, de to bi padajoči nemšini ne bilo nič pomagalo, vendar je že žalostna reč, de se pri nas kaj taciga le skušati sme! (Stov.)

Deržavni zbor.

V seji 29. Proenca je zbor 4. razdelik podstavnih pravie skupej tako le prijel:

„Kazen se le po sodninu sklepu nakloniti zamore in le po postavi ob času kazniviga djanja že obstoječi.“

„Smertna kazen je odpravljena.“

„Kazni očitniga dela, očitniga izpostavljenja, telesniga tepenja, vžiganja zaamij, smerti deržavljanske, in odvzetja pravnostena se naložiti ne smejo.“

V seji 30. Proenca so bili naslednji razdeliki dalje prijeti:

„§. 5. Hišna pravica je nerazaljiva. Preiskanje stanovaljsa in pisem, ali odvzetej poslednjij je le po sodnim ukazu ali po zapovedi občinskiga glavarstva v primerljijih in načinih od postave odločenih pripušeno.“

„Nerazaljivost hišne pravice ni zadržek, pri samim djanju zalezuniga, ali od sodništva zasledovaniga zapreti.“

§. 6. Skrivnost pisem se ne sme kratiti in odvzetej pisem se sme le po sodniškem ukazu in po vodnih postave zgoditi.“

„Postava kazniviga uradnika, kateri so za raztalenje skrivnosti pošli izročeni pisem odgovorni.“

„§. 7. Pravica prošnje in nabere podpisov na prošnje je neomejena.“ —

Dunaj.

V Dunaju so že neki budobueži skriti, kateri še zdaj ne dajo mira, ko so že toliko svojih enakomislejčijih v buče kazno pasti vidli. Vsake novine skorej pravijo, de je zdaj eden na posamezne vojsake, drugi na patrolo, na oficiro, i. t. d. strelil. Vbogi Dunajčani! kdaj bote vender očesuenci takih a-botnih ljudi, kateri so Vam že toliko nesroče nauledli? —

Ministri se zdaj vsi na Dunaju znajdejo; pravi se, de hočejo 3 komisare na Ogersko poslati, ktere izvoliti so vsi skup se tje podali.

Laško.

Iz Milana se zve 31. proenca, de je maršal Radecki svojo armado per Tičnu sostavil, ino de je popravlana na vsaki boj, naj pride od Piemontezov alj od Avstrijskih Talianov.

Milano je strašno dobro okovaril pred vsem sovražnikom. Terdjava je z topami nastavljena, povsod iz nje spegajo, kakor de bi le že kumje perčakali na priložnost, Milano s vojo močjo razsutl. Ko bi se Milančani še enkrat pouzdignili, tedej gorje jim! Ino resnično se je na večih krajih silno veliko orožja našlo, ktero so zlahnikii talianski nakupli, de bi zopet se našim nasproti ustaviti zamogli.

Iz Rima 25. proenca. Sardinski poslanc v Rimu je ukaz dobil, se hitro k papežu v Gacto podati, ino mu uradno povedati, de je Sardinska mlada tudi prpravljena, ga na njegovi tron zupet nazaj peljati.

Francosko.

V Parizu so dvoje baže ljudi; cai hočejo na usako vizo mir, ino bi radi republiko pokopali, — drugi hočejo na vsako vizo kervavi pmt, ino niso z nič dovolni. Toti ker-voželjni so povsod že isposlali može, kateri bi imeli, kakor lazi tudi letas vse dežela na pentarske noge postaviti, sami so pa bthi v Parizu zdajšnja ulado prokuciti, ino drugo po svoji misli si postaviti. Ze predolge niso vidli kervi teči po Parizkih ulicah, zatorej bi radi strašno igro na novo gledali. Ministri so že 19. pros. hotli odstopiti, pa Napoleon predsednik republike jim je nek rekel: „Ostanite, maj gospodi! na svojih stajah, zakaj vaša politika je tudi moa. Karl X. in Ludvik Vilip sta padla, ker nista v razsoljočijem času zadosti serčnosti skazala, da bi brez postavnosti glava stela. Jas sim prisego storil, reči utenjiti, veeel bom ga za vsako ceno kupiti.“ — Ino resnično je to storil. Celo mesto je bilo z vojakami napolneno, kanor je kdo pogledal, so ga bajoneti in meči bleščeli. Tako je 30. proenca že zupet vse mirno postalo.

Deržavni zbor.

(Na dalje.)

Iz Česke dežele

(90 poslanecov.)

Bek Anton, Binninger Jožef, d. Borrausch Aloys, Brauner František, d. Deym Wajteck, Dotzauer Adolf, l. Dušek František, d. Eckl Andrej, l. Fleischer Waclaw, d. Forster Ferdinand, l. Frost Waclaw, d. Geissler Jur, d. Haimeri František, l. Haschek Frant., d. Hauschild Ignac, d. Hawelka Matija, d. Havlíček Frane, d. Helfert Jožef, d. Huscher Jur, l. Jelen Aloys, d. Jonak Eberhard, d. Kaim Jan, l. Kaubek Jan, d. Kaulich Waclaw, d. Klauďy Karel, d. Kral Jož. d. Kratochvíl Jan, d. Kromer Fedor, l. Kučera Anton, d. Leberl Jožef, l. Lihota Jan, d. Löhrer Ludvík, l. Leon Jožef, d. Mokry Anton, d. Mucha Jan, d. Nadler Frane, l. Nebesky Waclaw, d. Neuberk Jan, d. Palacky Frane, d. Paul Ignac, l. Pavek Ignac, d. Pinkas Adolf, d. Pláček Frane, d. Palacky Eduard, d. Poláček Wilim, l. Pradl Jan, d. Příbil Antonín, d. Pulpán Waclaw, d. Reichert Jur, d. Reich-Fickl Jožef, l. Reiss Frane, l. Richter Frane, l. Rieger Frane, d. Riegl Jan, d. Rohl Anton, d. Roznypal Jan, d. Saadl Libor, d. Sidon Jan, d. Sieber Ignac, l. Stanek Waclaw, d. Stradal Augustín, l. Sautl Jan, d. Sedivy, Leopold, d. Sembera Vincenc, d. Scherl Felix, d. Schönhausl Jožef, d. Schopf Waclaw, l. Schütz, Schützenberger Jožef, d. Škoda Frane, d. Štamm Ferdinand, l. Stark Anton, l. Štiebitz Karel, d. Štrabach Anton, Thiessen Fric, l. Tomek Waclaw, d. Tomáček Karel, d. Trojan Aloys, d. Tyl Kajetan, d. Uchütz Karel, l. Umbreit Jan, l. Watzel Frane, l. Weleensky Jan, d. Wehničky Konrad, d. Wocel Erasim, d. Zimmer Karel, l.

(4 poslanci niso pričujoči.)

Iz Moravske in Šleske

(48 poslanecov.)

a) Iz Moravy.

Behar Jan, d. Beck Jožef, d. Bittner Jan, l. Boese Ferdinand, d. Brandl Václav, d. Demel Jožef, d. Divorsk Jan, l. Feidalik Jan, l. Francel Frane, d. Gannwocht Frane, d. Hatachowski Ignac, l. Höng Jan, l. Hübner Anton, d. Kavzar Dominik, d. Kučera Jožef, l. Mayer Kajetan, l. Musil Frane, l. Nozweda Jožef, d. Oberal Jan, d. Prasechak Aloys, d. Pruchátka Waclaw, l. Rahn Anton, l. Reimershofer Jan, l. Richter Karel, d. Robert Florentin, d. Ryl Jožef, d. Schuster Wilim, d. Selinger Engelbert, l. Sitka Jakob, l. Štafa Frane, l. Streit Ignac, Szabel Bahasar, l. Telčík Jernej, d. Wagner Karel, l. Weigl Anton, l. Witek Martin, d. Zapletal Jan, d.

(1 poslanec ni pričujoči.)

b) Iz Šleske.

Beinhauer Anton, l. Hein Frane, l. Hodeček Karel, l. Kudlich Jan, l. Latzel Jožef, l. Matyka Jožef, d. Schneider Karel, l. Sterc Mx, l. Štieler Vincenc, l. Weiss Jožef, l.

Iz Galicije Vladimirije ino Bukovina

(108 poslanecov.)

Andrusiak Hryna, d. Bethowski Nikodem, l. Bieločki Adam, d. Bilinski Severin, l. Blonski Cyril, d. Bodnar Michal, l. Bogdas Tomáš, d. Borhowski Aleksander, l. Buzcek Michal, d. Cepiel Sebastian, d. Dobrzanski Aleksander, l. Dolanski Ludvík, l. Dolinšek Ivan, d. Drauska Mikoláš, d. Duniewicz Edward, l. Durkasiwicz Jan, l. Dylewski Marian, d. Dyniec, Jožef, d. Dziadoszicki Aleksander, d. Dziadoszicki Titus, Dzierżkowski Andrej, d. Furek Pjodas, d. Gabrys Jernej, d. Goj Stefan, d. Gódkowski Micha, d. Karmaey Basilej, d. Hankiewicz Micha, d. Helecl Ant, d. Hrehoruk, Jožef, d. Hubicki Karel, l. Hyciek Wojt, l. Jachimowicz Gregor, d. Janko Jernej, l. Jarutowski Jan, d. Kazski Mikoláš, l. Kapuśczak Ivan, d. Kirski Wasil, l. Kobużowski Czeslaw, l. Kobylca Lucian, l. Konolka Jožef, l. Koskiewicz Simon, d. Kołowski Stanislaus, l. Kozar Panko, d. Krański Edmund, d. Kral Ant, l. Krassne Jan, l. Kruchowski Jan, d. Langie Karel, l. Lójčák Matija, d. Lesiak Stefan, d. Leščinski Julius, d. Lewicki, Gregor, d. Lomnicki Jan, d. Longchamps Gregor, l. Maciejewicz Frane, l. Marchalski Maximilian, l. Makuch Jan, Mannheimier Isak, l. Marin Jan, l. Martini Jan, d. Mazurkiewicz Mathia, d. Meisels Ben, Meyer Jur, l. Murgoc Wasil, d. Myczewski Jan, l. Myrnyčyk, Jožef, l. Noshowski Karel, l. Nyčyporuk Gregor, d. Pawlikowski Stanislaw, d. Petrijecyn Hryna, d. Pietykowski Meliton, d. Podlewski Walerian, l. Popiel Michal, d. Posacky Konst., d. Potocki Alfred, Prokopycz Kostak, d. Rab Jakob, d. Ryško Ivan, d. Seibala, Jožef, d. Sierokowski Wlad., Skrzyński Ignac, l. Smarzewski Sewerin, l. Smolka Frane, l. Stadion Frane, minist. Stanowski Jan, d. Stawarski Jan, d. Stobnicki Silesy, l. Storr Jan, d. Szaszkiewicz Gregor, d. Szelechyński Banow., l. Tarnowski, J. Boh., l. Tunes Gregor, d. Trzcieski Frane, d. Wallych Kazimir, d. Wenkowski Cyril, l. Wierzechajski Fr. X., d. Wojtowicz Albert, d. Zajączkowski Jožef, l. Zdybowski Cel., l. Zeiser Jan, d. Ziemialkowski Flor., l.

(8 poslanecov ni pričujoči.)

Iz Tyrola ino Vorarberga

(19 poslanecov.)

Bernadelli Peter, d. Call Aloys, l. Clementi Karel, d. Fosti Jožef, l. Gredler Ant, l. Hasslwanger Jan, l. Heßlrigl Albert, l. Ingram Jan, l. Kleblenberg Jeron., l. Mazel Jan, d. Pfeitschner Norbert, d. Prato l. Pretis Jan, l. Ratz Kaspar, l. Strasser Aloys, l. Turca Simon, d. Wurz Jan, d. Zwickle Luka, (1 poslanec ni pričujoči.)

Iz Baluacije

(11 poslanecov.)

Androwić Miklavž, l. Filipi Jožef, l. Grabovac Anton, l. Ivichievicz Stefan, l. Mielch Vittari Simon, l. Palanci Fridrich, l. Petranović Theodor, d. Petranović Spiridon, l. Pločević Pavl, d. Radmil Jan, l. (1 poslanec ni pričujoči.)

(Narod. Navijay.)